

**İlgili Kanun / Madde**  
**4857 S.İşK/18-21**

**T.C**  
**YARGITAY**  
**9. HUKUK DAİRESİ**

**Esas No: 2005/28228**

**Karar No: 2005/31654**

**Tarihi: 29.09.2005**

- **NORM KADRO LİSTESİNDE SADECE SAYILARA YER VERİLMİŞ OLMASI**
- **NORM KADROYA DAYALI FESİHLERDE GEREKÇELERİN RASYONEL OBJEKTİF VE SOMUT OLMASI ZORUNLULUĞU**

**ÖZETİ:** Somut olayda olduğu gibi çok sayıda fesih gerçekleştiren kurumların ve özellikle yasasında da hüküm olmakla yeniden yapılandırmaya ve norm kadroya dayanan fesihlerde bu belirlemelerin rasyonel, objektif ve somut olarak yapılmalı uygulamasının da yasaya uygun olması gerekmektedir. Dairemiz bir yandan hizmet akdi feshedilirken öte yandan yeni işçi alındığının iddia edilmesi durumunda yeni alınan işçilerin çıkarılanların yerine alınıp alınmadığını da denetlemek durumunda kalmaktadır. Bu tür işçi alımlarının da objektif ve ehliyete göre olması gerekmektedir.

**DAVA:** Davacı, ve işe iadesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatınca temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davalı iş sözleşmesinin geçerli neden olmadan feshedildiğini ileri sürerek feshin geçersizliği ile işe iadesi ve işe başlatmama tazminatı ile boşta geçen süre ücretinin hüküm altına alınması isteğinde bulunmuştur.

Davalı işverenin dosyaya ibraz ettiği bilançolara göre uzunca bir süredir zarar etmekte olduğu, davalı gibi birlikleme verimliliğin artırılması, personel fazlalığının ortadan kaldırılması için yeniden yapılanmaya gidilmesi gerektiği 2000

yılında yürürlüğe giren 4857 sayılı yasa ile kanun hükmü olarak öngörüldüğü, bu nedenle davalının yeniden yapılanma kurulu oluşturarak norm kadro belirlemesi yaptığı, olağan genel kurul toplantısında, belirlenen norm kadro sayısının daha farklı olarak kabul edildiği, bu tarihten sonra davalının 21.6.2004 tarihinde Türkiye İş Kurumuna çıkarılacak işçi sayısını 459, aynı tarihli Bölge Çalışma Müdürlüğüne yazdığı yazıyı 526 olarak bildirerek ve 1.7.2004 tarihinde sendika ile fesihlerin asgari düzeyde gerçekleştirilmesine ilişkin tutanak düzenleyerek iş akitlerini feshettiği anlaşılmaktadır.

Davalı işverenin hazırladığı norm kadro listesinde salt sayılar yer almakta ve herhangi bir gerekçeye yer verilmediği görülmektedir. Ayrıca yeniden yapılandırma Kurulunun belirlediği norm kadro sayısı ile, olağan Genel Kurulda kabul edilen sayı farklı olduğu gibi ilgili yerlere toplu fesihlerle ilgili yazılarda yer alan sayılarda farklıdır.

Somut olayda olduğu gibi çok sayıda fesih gerçekleştiren kurumların ve özellikle yasasında da hüküm olmakla yeniden yapılandırmaya ve norm kadroya dayanan fesihlerde bu belirlemelerin rasyonel, objektif ve somut olarak yapılmalı uygulamasının da yasaya uygun olması gerekmektedir. Dairemiz bir yandan hizmet akdi feshedilirken öte yandan yeni işçi alındığının iddia edilmesi durumunda yeni alınan işçilerin çıkarılanların yerine alınıp alınmadığını da denetlemek durumunda kalmaktadır. Bu tür işçi alımlarının da objektif ve ehliyete göre olması gerekmektedir.

Öte yandan davalıya ait işyerlerindeki toplam işçi sayısı işçi çıkarmak dışında verimliliğin artırılması için Olağan Genel Kurul kararı ile yapılmasına karar verilen önlemlerin de gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği belirlenmiş değildir. Toplu işçi çıkarmada Toplu İş Sözleşmesi 42.maddesindeki düzenlemelere uyulup uyulmadığı da anlaşılamamaktadır.

Tüm bu nedenlerle kurumun ve çalışanların profilinin, yeniden yapılandırma ile ilgili kararların yerinde olduğu 4857 sayılı İş Yasasının 29.maddesi gereğince yapılan fesihlerin işverenin ekonomik, teknolojik, yapısal ve benzeri işletme ve işyeri gereklerinden kaynaklanıp kaynaklanmadığı feshin son çare olup olmadığı konularında uzman, tarafsız gerekirse öğretim üyelerinden seçilecek bilirkişi heyetinden alınacak rapor ile belirlenmeli ve alınacak raporlar değerlendirmeye tabi tutularak sonucuna göre hüküm kurulmalıdır. Yazılı şekilde eksik inceleme ile karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

**SONUÇ:** Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten **BOZULMASINA**, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 29.9.2005 gününde oybirliği ile karar verildi.